

TÍÐINDI

100 ára hátíðarløta fyri Óla Dahl og Bernhard Brim

19. september verður skipað fyri hátíðarløtu á Skúlatrøð – í Skúlanum við Ósánnu – har ættarfólk og kenningar hjá Óla Dahl og Bernhardi Brim greiða frá og sýna fram myndir og kanska okkurt, sum ikki hefur verið frammi fyrr.

Eisini verða sungnir sangir eftir teir, og skúlin hevur skipað eitt barnakór, sum eisini kemur at syngja tveir sangir – ein frá hvørjum.

Kristinbjørg Høgnesen fer at siga frá um bókmentir teirra, og hátíðarhaldið endar við, at Klaksvíkar Dansifelag kvøður brot úr Harra Pætur og Elinborg, sum Óli Dahl, ið var ein av stigtakarunum til Klaksvíkar Dansifelag, »átti«.

Óli Dahl (1915-1992)

Óli Dahl. Hann er føddur í Funningi í 1915. Fjórta ári gamal fór hann til skips og var burtur í 6 ár, hann fór so á Føroya Læraraskúla og tók prógv í 1938. Fyrstu árin var hann vikarur í ymiskum bygðum, lærari í Elduvík og Funningsfirði 1945-46, á Viðareidi 1946-53 og í Klaksvík frá 1953, til hann í 1982 legði starvið frá sær vegna aldur og við eftirløn. Óli hevur dúgliga tikið lut í mentanarligum starvi, hann var drúgt skifti formaður í Klaksvíkar Sjótleikarfelag og plagdi at skipa fyri bókadagshaldi felagsins, og hann var ein av stovnarunum av Klaksvíkar Dansifelag í 1954.

Skrivliga virksemi hansara fevnir víða, hann var í átta ár blaðstjóri á Klaksvíkarblaðnum Norðlýsinum, hann hevur alt frá fyrsta útgávuárinum, 1959, verið ein teirra, ið stjórnaði jólablaðnum »Hugnalig jól«, hann er yrkjari og barnabókahøvundur.

Yrkingasøvn hansara eru tvey í tali: »Landnám«, 1960, og »FjallaBrúður«, 1975. Innihaldið fevnir um árstíðarlýsingar, minningar-kvæði, sálmakendar sangir og týðingar úr grannamálum. Hann hevur eisini skrivað stuttsøgur, ið savnaðar vórðu í savninum »Hví« 1966.

Evni, ið viðgjørd verða, ikki minst í stuttsøgnum, benda á, at høvundurin eigur djúpar røtur í gamla bygdasamfelagnum, og tað er á hesum grundvølli, hann



skapar høvuðsverk sítt, barnabókarøðina við siðsøguligum innihaldi: »Við abba á flotk 1976, »Við ommu til neytar«, 1977, »Við gubba at kasta nótt«, 1977, »Við mammu í torvi«, 1978, »Við Núpi á Munkagrunninum«, 1978, og »Til bjarga«, 1980.

Í 1979 fekk hann fyrri fyrstu fimm bøkurnar í hesi røð barnabókaheidursløn Tórshavnar Býráðs við hesi grundgeving:

»Barnalestrarøðin hjá Óla Dahl lýsir eina farna tíð. Gjøgnum børnini í bókunum lýsir høvundurin ta dagligu arbeidsgongdina í ymiskum tættum úr gamla vinnulívi okkara, og eisini greiðir hann børnunum frá orðum og hugtøkum úr gamla gerandisdegnum. Bøkurnar hava siðsøguligan týdning, og umframt at greiða børnunum frá einum tíðarskeiði í føroyskum

mentunarlívi, lýsa tær vakurt, hvussu arbeids býtið var í Føroyum tá«.

Óli Dahl doyði í 1992.

Útgávur

1960: Landnám (yrkingar)
1962-74: Blaðstjóri á Norðlýsinum, fleiri tíðarskeið
1966: Hví? (smásøgur)
1970: Jólamaðurin sigur børnunum frá (smásøgur)
1974-75: Vit fara upp á gólv, bd. 1-4 (savn)
1975: Fjallabrúður (yrkingar)
1976: Við abba á floti (barnabók)
1977: Við gubba at kasta nótt (barnabók)
1977: Við ommu til neytar (barnabók)
1978: Við mammu í torvi (barnabók)
1978: Við "Núpi" á Munkagrunninum (barnabók)
1980: Til bjarga (barnabók)
1983: Til látra (barnabók)

Framsýning við verkum, ljóð- og flimsbrotum eftir Óla Dahl og Bernhard Brim verður at síggja í stovunum kring miðhøllina í Skúlanum við Ósánnu og á Bókasavninum vikuna eftir tiltakið. Óli Dahl er føddur 26. juni 1915 í Funningi og doyði í Klaksvík 30. oktober 1992.

Bernhard Brim er føddur 7. november 1915 við Gjógv og doyði í Klaksvík 27. september 1969.

Árni Dahl skrivar í Bókmentasøga I-III. Fannir, 1980-83 um Óla Dahl og Bernhard Brim:

Bernhard Brim (1915-1969)

Bernhard Brim er dulnevni fyri Jákup Bernhard Sofus Joensen, ið borin varð í heim við Gjógv í 1915.

»Borin í heim eina ódnarnátt
á landnyrðingi norði,
ei torgaðist út um nakra gátt,
tí brim og stormur kvóðu um kapp

Bernhard Brim, 1915-1969.
við fjalladun og toruslátt«. (brot).

Manndómsár síni búði hann í Klaksvík, har hann drúgt tíðarskeið rak kykmynda-høllina »Atlantis Bio«.

Alt frá ungum árum festi hann yrkingar á blað, og eftir hann eru trý søvn: Fyrsta savnið »Bardagaskaldið«, 1956, er vígt starvsbrøðrum hansara undir seinna heimsbardaga, siglingarmonnunum, og flestu yrkingarnar taka evni úr tíðarskeiðinum 1939-45.

Annað savnið »Vinir mínir« kom í 1959, og sum navnið sigur, er dastið av yrkingunum í hesum savni heilsanir og minnisyrkingar til menn, ið gjørdust vinmenn skaldsins á lívsleiðini, men her finst eisini »Kvøðan til Klaksvíkar«, sum klaksvíkingar tykjast hava valt sær til eyðkennisong.

Í 1967 kom triðja og seinasta savnið »Tað var í mai«, og sum navnið bendir á, rúmar tað vár- og ástaryrkingum; ein hin hepnasta er henda:

Eg elski kvinnur
og eg elski bátar,
byggiháttin og sniðið,
tey eru bæði eitt undur,
ið ilt er at skilja sundur.

Eg elski kvinnur
og eg elski bátar.
Nýggjar í barkastokki,
við skínandi bekkum og rongum
– minna um kvinnur í lítum og ongum.

Eg elski kvinnur
og eg elski bátar.
Bátar, ið liggja og vagga á floti,



og tá teir lyfta seg upp fyri aldu í vindi,
líkjast teir kvinnum - í leiki og yndi.

Eg elski kvinnur
og eg elski bátar.
Søkkladnar bátar uttan av havi,
ið fong føra til hesar strendur
– og kvinnur fullar uppundir hendur.

Henda yrking sýnir trinnar eyðkendar síður av yrkingalagi Bardagaskaldsins: Yndið til kvinnuna, skemtið og hitt bersøgna orðalagið.

Útgávur

1956 Bardagaskaldið
1959 Vinir mínir
1967 Tað var í mai

Bernhard Brim doyði í 1969.